

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΚΟΥΓΕΑ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΟΝΕΜΗΘΕΝΤΩΝ ΕΠΑΙΝΩΝ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ

ΤΗΣ 24ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1950

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ

Ἡ Ἀκαδημία συνορτάζουσα καθ' ἑκάστην 25ην Μαρτίου μετὰ σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὴν ἔνδοξον ἐπέτειον τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἑορτάζει συγχρόνως καὶ τὴν ἐπέτειον τῆς ἰδρύσεώς της. Ἡ διπλῆ αὕτη ἑορτὴ, ἀπὸ ἐκατέρας τῶν πλευρῶν θεωρουμένη, ἐνέχει κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διὰ τὴν Ἀκαδημίαν ἰδιαιτέραν σημασίαν. Ἀφ' ἑνὸς, διότι μὲ τὸν ἐφετειὸν ἑορτασμόν, ὅστις εἶναι ὁ 25ος τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας, εἰσέρχεται αὕτη εἰς δεῦτερον εἰκοσιπενταετῆ κύκλον ζωῆς καὶ δράσεως, τὸν ὁποῖον εὐχόμεθα καὶ ἐλπίζομεν εὐτυχέστερον εἰς ἡμέρας καὶ γονιμώτερον εἰς ἔργα. Χρέος μας λοιπὸν εἶναι μαζὶ μὲ τοὺς ἡρωϊκοὺς προμάχους τοῦ Εἰκοσιένα, οἵτινες διὰ τῶν θυσιῶν των μᾶς ἐξησφάλισαν ἱεράν κληρονομίαν, τὴν ἐλευθερίαν, νὰ περιλάβωμεν σήμερον εἰς τὴν εὐγνώμονα ἡμῶν σκέψιν καὶ τοὺς ἀοιδίμους ἰδρυτὰς τοῦ τεμένους τούτου, τὸ ὁποῖον ἀνήγειραν οὗτοι λαμπρὸν καὶ καλλιμάρμαρον, ὄχι μόνον διὰ νὰ θεραπεύεται ἡ ἐπιστήμη, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ λατρεύεται ἐν αὐτῷ καὶ ἡ ἐλευθερία. Ἀφ' ἑτέρου, διότι ὁ ἐφετεινὸς ἑορτασμός εἶναι ὁ πρῶτος ὅστις τελεῖται ὑπὸ αἴθριον ἐθνικὸν οὐρανὸν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, καθ' ἣν ἡ διπλῆ αὕτη ἑορτὴ τῆς Ἀκαδημίας, εἴτε παρελείπετο ἐν τῇ πενθίμῳ καὶ ὑπερηφάνῳ σιωπῇ τῆς θλιβερᾶς κατοχῆς, εἴτε ἐτελεῖτο ἐν ἀθυμίᾳ καὶ δυσφορίᾳ κατὰ τὰ ἀκολουθήσαντα τὴν ἀπαισίαν κατοχὴν ἀπαισιώτερα ἔτη τῆς ἔξωθεν ἐπιβληθείσης ἐθνικῆς ἀναταραχῆς.

Σήμερον θεία συνάρσει ἑορτάζομεν ἀπηλλαγμένοι ἀμέσων φόβων καὶ ἀνησυχιῶν καὶ μὲ ἐλεύθερον τὸ στήθος ἀπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἀντεθνικοῦ ἐφιάλτου. Ὅφείλεται πάλιν καὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦτο εἰς τὴν γενναίτητα καὶ τὴν εὐψυχίαν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ὅστις διὰ τοῦ ἀπαραμίλλου τοῦ ἡρωϊσμοῦ ἀπῆλλαξε τὴν χώραν ἀπὸ τὸ μίasma τοῦ αἰμοσταγοῦς συμμοριτισμοῦ, διδάξας τὸν κόσμον μίαν φορὰν ἀκόμη, πῶς γνωρίζει ὁ Ἕλληνας νὰ ὑπερασπίζῃ τὴν ἐλευθερίαν του. Ἄς θεωρηθῇ δὲ εὐ-

λογημένη ή σημερινή σύμπτωσης, καθ' ἣν, ἐνῶ τὴν ἐσπέραν ταύτην μυριόστομος ἢ ἑλληνικὴ ὀρθοδοξία ἀναμέλπει ἀπ' ἐκκλησίας μὲ τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον «Τῆ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια», συνέρχεται καὶ ἡ Ἀκαδημία διὰ τὴν ἀναγράψη καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτῆς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν στρατόν, τὸ καύχημα τοῦτο καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ Ἕθνους, τὰ εὐχαριστήρια καὶ τὰ σωτήρια, διότι μὲ τὴν χάριν τῆς Παναγίας ὡς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, μὲ τὴν βοήθειαν μεγαλοψύχων συμμάχων καὶ μὲ τὴν ἀνταξίαν αὐτοῦ στρατιωτικὴν ἡγεσίαν ἐλύτρωσε τὴν χώραν ἀπὸ τῶν ἀπειλησάντων αὐτὴν δεινῶν.

Τὴν ἐκ τῆς λυτρώσεως χαρὰν ἐπισκιάζει δυστυχῶς ἀκόμη ἢ ἐκ τοῦ βαρβάρου παιδομαζώματος θλίψις. Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἥτις κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐξέφρασεν ἐν ὀνόματι τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ τὴν ἀγανάκτησιν διὰ τὸ ὑφιστάμενον ἀκόμη στίγμα τοῦτο τοῦ πολιτισμοῦ, ἠθέλησε πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ ἐπικαλεσθῆ δι' ἐκκλήσεώς της καὶ τὴν συναντίληψιν τῶν λοιπῶν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου Ἀκαδημιῶν διὰ τὸ ἀνήκουστον τοῦτο ἀνοσιούργημα. Ἀλλ' αἱ ἀπαντήσεις, ὧν μέχρι τοῦδε ἔτυχε, δὲν ὑπηγορεύθησαν πᾶσαι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος. Διότι ὑπῆρξαν βεβαίως Ἀκαδημίαι, αἵτινες συγκινηθεῖσαι προέβησαν ἢ διεβεβαίωσαν, ὅτι θὰ προβοῦν εἰς καταλλήλους πλησίον τῶν Κυβερνήσεών των ἐνεργείας, καὶ ἄλλαι αἵτινες ἐκφράζουσαι τὴν συμπάθειάν των ὁμολογοῦσιν ἀναρμοδιότητα διὰ περαιτέρω ἐνέργειαν, ἀλλὰ ὑπῆρξαν καὶ Ἀκαδημίαι, αἵτινες ἐδέχθησαν μὲ ψυχρότητα τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν καὶ ἄλλη μὲν ἀπήντησεν ἀπλὰ καὶ ξηρὰ, ὅτι ληφθὲν τὸ ἔγγραφον κατετέθη εἰς τὸ Ἀρχεῖον, ἄλλη δὲ ὅτι ἐκπλήσσειται μὲ τὸ παράδοξον καὶ ἄτακτον τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ μας μηνύματος! Ἐως τώρα ἡ πικρὰ πεῖρα μᾶς εἶχε διδάξει, ὅτι συχνὰ λείπει ἢ γενναιοφροσύνη ἀπὸ τοὺς χειριζομένους τὰς τύχας τῶν μικρῶν λαῶν πολιτικούς. Τώρα μανθάνομεν, ὅτι καὶ ἀπὸ τὸν πνευματικὸν κόσμον λείπει ἐνίοτε ἢ μεγαλοψυχία. Ἐκφράζοντες βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην πρὸς τοὺς ἐκ τῆς ἐκκλήσεως ἡμῶν συγκινηθέντας, ὑπομιμνήσκομεν εἰς τοὺς ὀλιγωρήσαντας, ὅτι ἢ Ἑλλάς ἀντλοῦσα θάρρος καὶ ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ πρότυπα τῆς μεγάλης αὐτῆς ἱστορίας καὶ διδάγματα ἀπὸ τὴν ἔνδοξον αὐτῆς παράδοσιν, τὴν τε παλαιάν καὶ τὴν νεωτέραν, θὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ τὴν οἰκείαν εἰς αὐτὴν καρτερίαν καὶ τὸ πλῆγμα τοῦτο τῆς βαρβαρότητος, τὸ ὅποῖον ἂν εἶναι πλῆγμα βαρὺ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι καὶ κατὰ τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ στίγμα ἀνεξάλειπτον.

Αί κατά τήν ἐφετεινήν πανηγυρικήν συνεδρίαν ἐξαγγελλόμεναι τιμητικάι διακρίσεις καί ἐπιβραβεύσεις τῆς Ἀκαδημίας δέν εἶναι πολλαί ὅπως ἄλλοτε. Οἱ πόροι τοῦ ιδρύματος ἐξακολουθοῦν νά εἶναι σχεδόν ἀνύπαρκτοι, αἱ δέ ἰδιωτικάι χορηγίαί δι' ἔπαθλα καί ἀγωνίσματα ἔχουν αἰσθητῶς ἀραιωθῆ, ἀφοῦ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν χορηγῶν εὐλόγως ἔχει στραφῆ πρὸς τὸ μέγα ἀγώνισμα τῆς εἰς τοὺς συμμοριοπλήκτους βοηθείας. Ἄλλ' ἐλπίζομεν, ὅτι παγιουμένης σὺν τῷ χρόνῳ τῆς γαλήνης εἰς τὴν χώραν, θὰ ἐμφανισθοῦν, ὡς ἄλλοτε, ἀφθονώτερα τὰ ἔπαθλα καί ἡ Ἀκαδημία θὰ δυνηθῆ νά παρακολουθῆ καί νά βραβεύῃ ἀδρότερα καί δασιλέστερα τὴν πρόοδον, τὴν ἀρετὴν καί τὴν εἰρηνικὴν ἐργασίαν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ βραβευόμενοι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι προετίμων τὸν στεφανίτην παρὰ τὸν χρηματίτην ἀγῶνα, ἅς ἀρκοῦνται εἰς τὸν πατροπαράδοτον κότινον ὡς ἀμοιβὴν τῆς φιλοτιμίας των.

Ἡ μικρὰ συγκομιδὴ τῶν βραβείων τῆς ἐφετεινῆς 25ης Μαρτίου κατανέμεται ὡς ἑξῆς :

Μετὰ γνώμην τῆς Β' Τάξεως τῶν Γραμμάτων καί Καλῶν Τεχνῶν ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει βραβεῖον εἰς τὸν κ. Θανάσην Πετσάλην διὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ: «*Οἱ Μαυρόλυκοι*» καί «*Ἡ καμπάνα τῆς Ἁγία - Τριάδας*».

Ὁ κ. Πετσάλης εἶναι λογοτέχνης ἐκ τῶν νέων ἀνήκων εἰς τὴν κληθεῖσαν μεσοπολεμικὴν λογοτεχνικὴν γενεάν, διεκρίθη δὲ ἀπὸ τὰ πρῶτά του βήματα εἰς τὴν ἀναζητήσιν θεμάτων καί μορφῶν ὑγιοῦς καί σοβαρᾶς τέχνης, ἐμπνεομένης κατὰ τρόπον ἄμεσον ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν. Τὸ δίτομον ἱστορικὸν μυθιστόρημα «*Οἱ Μαυρόλυκοι*», μυθιστορία μιᾶς πολυκλάδου ἑλληνικῆς οἰκογενείας εἰς τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας, συγκινεῖ τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν μὲ τὰ μεγάλα ἱστορικὰ ἐνδιαφέροντα τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, τὰς περιπετείας, τοὺς καημοὺς καί τοὺς πόνους τῆς, τὸν διὰ τὴν ἀγῶνα καί τὸν ἀκατάβλητον πόθον διὰ τὴν ἐλευθερίαν. Εἰς τὸ ἔργον αὐτό, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει ἰσχυρὰ ἐπικὴ πνοὴ καί ἀρτία σύνθεσις, ἥρωες δέν εἶναι πρόσωπα, εἶναι αὐτὸ τὸ Γένος. Ἐδῶ ἡ τέχνη καί ἡ ἱστορία σφικτὰ χειροκρατούμεναι παρουσιάζουν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὡς ἐν πανοράματι τὰς περιπετείας τοῦ Γένους κατὰ τοὺς τρεῖς καί ἥμισυ σκοτεινοὺς αἰῶνας τῆς δουλείας, ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς αὐγῆς τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος. Εὐστόχως δὲ ἐχαρακτηρίσθη τὸ ἔργον ὡς τὸ Χρονικὸν τῆς Φυλῆς, ἀδρῶς εἰργασμένον εἰς πεζὸν λόγον ἀνδροπρεπῆ καί μεστόν. Ἡ διάπλασις τοῦ μύθου καί ἡ σύλληψις τῶν μορφῶν γίνεται βέβαια μὲ τὴν δημιουργικὴν

φαντασίαν τοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ ἡ τοποθέτησις αὐτῶν ἐντὸς πλαισίου αὐστηρῶς ἀπὸ ἱστορικῆς καὶ χρονολογικῆς ἀπόψεως διαγραφομένου, ἀποδεικνύει τοῦτον ἐγκύψαντα εἰς βαθεῖαν καὶ εὐσυνείδητον μελέτην τῶν ἱστορικῶν πηγῶν, πρὸς τὰς ὁποίας οὗτος παρουσιάζει ἐκπληκτικὴν διὰ λογοτέχνην οἰκειότητα. Ἡ εὐκολία μεθ' ἧς κινεῖται ὁ συγγραφεὺς ἐντὸς τῆς πολυκυμάντου καὶ περιπετειώδους ἱστορίας τῆς Τουρκοκρατίας, δείχνει τὸν μόχθον ποῦ κατέβαλε διὰ νὰ θεμελιώσῃ ἱστορικῶς τὸ ἔργον του. Εἶναι δὲ εὐτύχημα ὅτι ἓνας λογοτέχνης, ἀνασύρων τοὺς πέπλους τῆς ἱστορίας παρουσιάζει κατὰ τρόπον ἀριστοτεχνικὸν σκηνὰς καὶ εἰκόνας, ὅπως αἱ τοῦ παιδομαζώματος, τοῦ Κρυφοῦ Σχολείου, τοῦ Φαναρίου, τοῦ πρώτου ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου καὶ μορφὰς ὅπως αἱ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λούκαρη, τοῦ Σκυλοσόφου, τοῦ Ρήγα, ἐπιτυχάνων οὕτω νὰ ἐνσαρκώσῃ εἰς ἔργον τέχνης τὸ πνεῦμα τῆς ἱστορίας.

Τῆς αὐτῆς ἐμπνεύσεως καὶ τεχνοτροπίας εἶναι καὶ «*Ἡ καμπάνα τῆς Αγία - Τριάδας*», ὅπου ὁ συγγραφεὺς παρουσιάζει ἐπίσης τὰς ἱστορικὰς περιπετείας τοῦ "Ἐθνους ἀλλ' εἰς ἀπλουστέραν καὶ περισσότερον συγκεντρωμένην ἀφήγησιν. Εἰς τὴν ἱστορίαν ἐνὸς χωριοῦ καὶ ἐνὸς ἐξωκκλησιοῦ καὶ εἰς τὰς μεταβολὰς ποῦ ὑφίστανται ταῦτα κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν αἰῶνων ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὀλίγον προτύτερα μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, εὐρίσκουν τὴν ἔκφρασιν τῶν ὅλων αἱ περιπέτειαι, τὰς ὁποίας ὑφίσταται ἡ ἑλληνικὴ Φυλὴ κατὰ τὸ μακροχρόνιον αὐτὸ διάστημα. Καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ κυριαρχεῖ καὶ θριαμβεῦει ἡ ἀκλόνητος πίστις εἰς τὰ ἑλληνικὰ πεπρωμένα. Καὶ ἐδῶ ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ μὲ τὸ συμβολικὸν περιεχόμενον τῆς ὑποθέσεως του νὰ δώσῃ εἰς τὴν μυθιστορίαν ἐνὸς φανταστικοῦ χωριοῦ τὴν ἱστορίαν τοῦ Γένους. Καὶ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται μὲ σκηνὰς καὶ περιγραφὰς ἐξαιρετικῆς θερμότητος καὶ φυσικότητος, ἀπλότητος καὶ χάριτος.

Διὰ τῶν δύο τούτων ἔργων, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἔτυχε γενικῆς ἀναγνωρίσεως, ὁ κ. Πετσάλης ἀνοίγει νέους δρόμους εἰς τὴν ἑλληνικὴν λογοτεχνίαν καὶ δείχνει διὰ τοῦ ὑποδείγματός του, τί ἤμπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ αὕτη ὅταν ἀντλήθῃ θέματα ἀπὸ τὴν γνησίαν ἑλληνικὴν παράδοσιν. Τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ κ. Πετσάλῃ ἀναγινωσκόμενα ἀπὸ τὴν σύγχρονον ἑλληνικὴν γενεάν, ἣτις ἀντεμετώπισε καὶ ἀντιμετωπίζει ἐθνικὰς περιπετείας παρομοίας εἰς σκληρότητα καὶ ὑπερτέρας εἰς βαρβαρότητα πρὸς ἐκείνας τοῦ δουλεύσαντος Γένους, μέλλουν νὰ φρονηματίσουν αὐτὴν ἐμπνέοντα θάρρος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων καὶ ἐλπίδα εἰς τὴν

τλειωτικήν νίκην. Εἰς τὰς ἀγωνιώδεις ἡμέρας τὰς ὁποίας ζῶμεν, ἡ διὰ τοιούτων ἔργων ὑπόμνησις τοῦ ἀκαταβλήτου καὶ ἀκαταλύτου τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, ἀποτελεῖ ἐνθάρρυνσιν εἰς τὸν σημερινὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα. Δικαίως δὲ ἀνεγνωρίσθη ἡ διδακτικὴ ἀξία αὐτῶν καὶ ὀρθῶς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας συνέστησαν ταῦτα ὡς σχολικὸν ἀνάγνωσμα. Διὰ τὰς σπανίας ταύτας ἀρετὰς ἡ Ἀκαδημία βραβεύει τὰ ἀνωτέρω δύο ἔργα τοῦ κ. Θανάση Πετσάλη μετὰ χαρᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως.

Τὸ ἐν Ἐλιζαμπετβίλ τοῦ Βελγικοῦ Κογκοῦ ἐκδιδόμενον ἑλληνόγλωσσον φιλολογικὸν καὶ ἐγκυκλοπαιδικὸν περιοδικὸν «Νέα Ζωή» μὲ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας του καλὰ καὶ ἀνέκδοτα ἑλληνικὰ διηγήματα, ἀνέθηκεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὴν προκήρυξιν καὶ τὴν διενέργειαν διαγωνισμοῦ πρὸς βράβευσιν τριῶν διηγημάτων, ἀθλοθετούντων τριῶν ἐκ τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων ὁμογενῶν, τοῦ ἐν Ἐλιζαμπετβίλ Γεωργίου Ἀντωνιάδου, τοῦ ἐν Λέοπολδβίλ Εὐστρατίου Χατζηευστρατίου καὶ τοῦ ἐπίσης ἐν Λέοπολδβίλ Πετράκη Γεωργιάδου.

Ἡ Ἀκαδημία μὲ χαρὰν καὶ μὲ συγκίνησιν ἐδέχθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀποδήμων αὐτῶν τέκνων τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα ἐσκέφθησαν νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὸ ἀνώτατον πνευματικὸν ἴδρυμα τοῦ τόπου των, ὅπως ἀντλήσουν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν ἐπίσημον πνευματικὴν πηγὴν τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος ἀναγνώσματα ἡγχυμένης γνησιότητος καὶ λογοτεχνικῆς ἀξίας διὰ νὰ δροσίωσιν τὴν νοσταλγοῦσαν ψυχὴν των εἰς τὸ αὐχμηρὸν ἐκεῖνο κλίμα τοῦ τροπικοῦ Ἰσημερινοῦ ὅπου ζοῦν.

Εἰς τὸν προκηρυχθέντα διαγωνισμὸν ὑπεβλήθησαν 16 ἐν ὄλῳ διηγήματα, ἐξ ὧν ἐλάχιστα πληροῦσι τοὺς ὅρους τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐκ τούτων δὲ τρία κρίνονται ἄξια τοῦ ἐπάθλου.

Τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς ἀθλοθεσίας Γεωργίου Ἀντωνιάδου ἐκ δρχ. 1.700.000 ἀπονέμεται ἐξ ἡμισείας εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «*Μεγάλες Μορφές*» διήγημα τοῦ Δημητρίου Βαρτελάτου καὶ εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ξενητεμένα παιδιὰ*» τοῦ Γεωργίου Λυκούρη. Τὸ δεύτερον βραβεῖον ἀθλοθεσίας Εὐστρατίου Χατζηευστρατίου ἐκ δρχ. 850.000 ἀπονέμεται εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «*Στὸ Γυρισμὸ*» διήγημα τῆς Μαρίας Δαβαρούκα. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἐκ τῶν λοιπῶν διηγημάτων ἐκρίθη ἄξιον οἰασδῆποτε ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας διακρίσεως, ἀπεφασίσθη διὰ τὸ τρίτον ἔπαθλον Πετράκη Γεωργιάδου νὰ γίνῃ ἐκ νέου προκήρυξις αὐτοῦ διὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1952.

Ἐκ τῶν βραβευομένων τὸ διήγημα «*Μεγάλες Μορφές*» τοῦ Δημητρίου Βαρτελάτου εἶναι ἀφήγησις περιπετειώδους ἔρωτος Ἑλληνίδος πρὸς ἓνα πτωχόπαιδο, τὸ ὁποῖον μεταναστεῦσαν εἰς Καναδᾶν καὶ διαπρέψαν, ἐπιστρέφει ὡς Καναδὸς ἀξιωματικὸς διὰ νὰ πολεμήσῃ ἔθειλοντὴς διὰ τὴν πατρίδα. Τυφλώνεται εἰς ἓνα βομβαρδισμόν τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει ἀναγνωρισθῆ ἀπὸ τὴν νέαν, ἡ ὁποία τὸν νοσηλεύει, παραλαμβάνεται ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸ σπίτι της, ὅπου καὶ κρύπτεται κατὰ τὴν κατοχὴν, ἀλλὰ ἀνακαλυφθεὶς ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τουφεκίζεται, ἂν καὶ τυφλός. Τὸ διήγημα χαρακτηρίζει ἰκανὴ δραματικότης καὶ ἀνάλογος τεχνικὸς χειρισμός.

Οἱ ἥρωες τοῦ συμβραβευομένου διηγήματος τοῦ Γεωργίου Λυκούρη «*Τὰ Ξενητεμένα παιδιὰ*» εἶναι δύο ἀδέλφια ὁμογενεῖς ἀπὸ τὸ Γιχάννεςμπουργ πὺ ἔρχονται νὰ πολεμήσουν εἰς τὴν πατρίδα κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, πληγώνονται καὶ ὁ ἓνας πεθαίνει εἰς τὰ Ἰωάννινα, ὁ ἄλλος θεραπευθεὶς μὲ τὰς περιποιήσεις τῆς κόρης τοῦ χειρουργήσαντος αὐτὸν ἱατροῦ, τὴν νυμφεύεται καὶ μένει παντοτεινὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ ὁ πατὴρ χειρουργὸς ἔχει ἀπαχθῆ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Τὸ συμβραβεύομενον διήγημα τοῦ Γεωργίου Λυκούρη, ἂν καὶ ἔχει ἀνεπιθύμητον ἐκζητήσιν εἰς τὴν πλοκὴν, εἶναι ἐν τῷ συνόλῳ καλὸν καὶ ἱκανοποιεῖ τοὺς ὄρους καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ διαγωνίσματος.

Τοῦ τρίτου ὑπὸ τὸν τίτλον «*Στὸ Γυρισμὸ*» βραβευομένου διηγήματος τῆς Μαρίας Δαβαρούκα ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἐπίσης μεταναστευτικὴ. Ἐνας νέος πτωχῆς καὶ δεινοπαθοῦσης χωρικῆς οἰκογενείας προσκαλεῖται ἀπὸ τὸν ἐκ μητρὸς θεῖόν του ἐγκατεστημένον εἰς τὸ Βελγικὸν Κογκὸ καὶ γίνεται ἐντὸς μιᾶς δεκαπενταετίας πλούσιος καὶ ἐκ τῆς ἰδίας του ἐργασίας καὶ ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ αἰφνιδίως ἀποθανόντος θεοῦ. Ἐκ τῶν δωρεῶν καὶ εὐεργεσιῶν του τὸ μικρὸ χωριὸ του πλουτίζεται μὲ δρόμους, μὲ βρύσεις, μὲ κανδήλια ἢ ἐκκλησίαι, καὶ ἐπιστρέφων νυμφεύεται τὴν πτωχὴν κόρην τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀγαπήσει ἀπὸ τῆς νεανικῆς του ἡλικίας. Ἡ συγγραφεὺς Μαρία Δαβαρούκα κατέχει τὸν τρόπον νὰ ἀφηγηται γοργὰ καὶ νὰ προκαλῆ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, νὰ περιγράφῃ ἐπιτυχῶς καὶ μὲ ὀλίγας λέξεις τύπους χωρικοὺς καὶ νὰ μεταχειρίζεται ἐκφραστικὰ ἐπεισόδια, ἔχει δὲ ἐπὶ πλέον καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς συντομίας. Τὸ διήγημα μὲ τὴν γνώσιν καὶ τὴν περιγραφὴν τῆς χωριάτικης ζωῆς εἶναι ἠθογραφικὸν καὶ ἔχει τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν χάριν λαογραφικοῦ δημιουργήματος.

Μετά γνώμην τῆς Γ' Τάξεως τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει βραβεῖον εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκη «Θεαγένειον» Νοσοκομεῖον. Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦτο, ἰδρυθὲν πρὸ 70 καὶ πλέον ἐτῶν διὰ τῆς διαθήκης τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης Θεαγένους Χαρίση καὶ πλουτισθὲν δι' ἀκινήτων τοῦ τε ἰδρυτοῦ καὶ ἄλλων κατόπιν δωρητῶν, ἐνοσηλεύοντο ἐπὶ Τουρκοκρατίας οἱ ἀσθενεῖς τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς κοινότητος. Ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως δὲ καὶ μέχρι σήμερον τὸ «Θεαγένειον» ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ ἐντελῶς δωρεὰν νοσηλείαν εἰς 150 περίπου ἀσθενεῖς τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων. Κατὰ δὲ τὴν περίοδον τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς, ὅτε ἐγκατελείφθη ἡ πόλις ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ ἔπαυσαν ὑφιστάμενα τὰ Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα, οἱ δὲ ἔνδοξοι τραυματῖαι καὶ ἀσθενεῖς στρατιῶται περιεφέροντο χωρὶς νὰ εὐρίσκουν ἄσυλον νοσηλείας, τὸ Θεαγένειον Νοσοκομεῖον, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἐν Θεσσαλονίκη τμημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Διεθνοῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, μετετρέπη εἰς «*Νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τὸ Θεαγένειον*», ἐκπληρῶσαν οὕτως ἱερὸν καὶ πατριωτικὸν καθήκον κατὰ τὴν τραγικὴν ἐκείνην περίοδον. Διότι ἅπαντες οἱ ἐπιστρέφοντες ἐκ τοῦ Μετώπου τραυματῖαι καὶ ἀσθενεῖς εἰσήγοντο καὶ ἐθεραπεύοντο εἰς τὸ Θεαγένειον θεωροῦντες αὐτὸ ὡς τὴν στοργικὴν μητέρα. Σήμερον δὲ νοσηλεύονται ἐν αὐτῷ μέλη οἰκογενειῶν ἀπορφανισθεισῶν ἐκ τοῦ ἀνταρτοπολέμου καὶ ἐν γένει ἀνταρτόπληκτοι, λειτουργεῖ δὲ ἐν αὐτῷ καὶ παιδιατρικὸν τμήμα ἐκ 50 κλινῶν, ὅπου νοσηλεύονται τέκνα ὑπηρετούντων τὴν πατρίδα στρατιωτῶν, ἀνταρτοπλήκτων καὶ ἀπόρων οἰκογενειῶν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Βορείου Ἑλλάδος γενικῶς.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν βραβεύσασα κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον τὸ ἐν Θεσσαλονίκη Παπάφειον Ὀρφανοτροφεῖον «Ὁ Μελιτεύς», ἀπονέμει μετὰ χαρᾶς καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας σήμερον τὸ αὐτὸ βραβεῖον καὶ εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκη «Θεαγένειον Νοσοκομεῖον», τὴν δευτέραν ταύτην ἐθνικὴν ἐστίαν τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης, εἰς ἀναγνώρισιν τῶν μεγάλων ἐθνικῶν καὶ κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ καὶ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐνδιαφέροντος, μεθ' οὗ παρακολουθεῖται ἡ φιλάνθρωπος καὶ πατριωτικὴ δρᾶσις τῶν ἐξόχων τούτων ἰδρυμάτων, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν ἀληθινὰ σεμνώματα τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας.

Μετά γνώμην ἐπίσης τῆς Γ' Τάξεως τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει εἰς τὸν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐγκατεστημέ-

νον Δωδεκανήσιον Ιατρὸν Γεώργιον Καζαβῆν ἔπαινον διὰ τὴν φιλογενῆ καὶ κοινωνικὴν ἐν τῇ ἐκεῖ ἑλληνικῇ παροικίᾳ δράσιν, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὴν ἐν κομψῷ τόμῳ δημοσίευσιν συλλογῆς ἠθῶν, ἐθίμων, παραδόσεων, δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ λοιποῦ λαογραφικοῦ ὕλικου τῆς γενετέρας αὐτοῦ νήσου Νισύρου ὑπὸ τὸν τίτλον «*Νισύρου Λαογραφικά*». Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐπαινοῦσα τὸν φιλόπατριν Ιατρὸν, ἐπαινεῖ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν γενέτειραν τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων. Ἡ ἀγάπη αὕτη τῶν ξενιτευμένων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν μητέρα Πατρίδα, διατηρουμένη θερμῇ καὶ ἀμείωτος, εἶναι ἰδιάζουσα ἀρετὴ τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων καὶ ἀποτελεῖ ἀνεκτίμητον ἐθνικὸν κεφάλαιον.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ καρπὸς τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας, ὁ τιμηθεὶς κατὰ τὴν σημερινὴν ἐθνικὴν ἑορτὴν. Τὸν καρπὸν τοῦτον ἢ ἔξωθεν ὑποθαλαπομένη λαοφθόρος στάσις ἐμπόδισε νὰ γίνῃ πλουσιώτερος καὶ ἀφθονώτερος. Ἀλλ' ὅταν παρέλθῃ ἐντελῶς ἡ ἐθνικὴ κρίσις καὶ διαλυθοῦν ἐξ ὀλοκλήρου τὰ νέφη ἀπὸ τὸν ἐθνικὸν οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος, τότε θὰ ἐπανεύρῃ τὸ ἔθνος ἀνεμπόδιστον τὸν δρόμον τῆς προκοπῆς καὶ τῆς εὐτυχίας. «*Εἰρήνηα τίκει θνατοῖσι μεγάλα*» ἔψαλλεν ὁ Βακχυλίδης. Ἡ Εἰρήνη εἶναι γιὰ τοὺς θνητοὺς ἡ μητέρα τῶν μεγάλων ἀγαθῶν! Ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἡ Ἀκαδημία «*καθ' δύναμιν ἔρδει*», πράττει δηλαδὴ τὸ κατὰ δύναμιν συμβάλλουσα εἰς τὴν ἐθνικὴν προσπάθειαν.

Τὴν προσπάθειαν ταύτην τῆς Ἀκαδημίας, τὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν πρόοδον τῆς πατρίδος, ἐνισχύει ἢ καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν τελετὴν ὑψηλὴ παρουσία τῶν σεπτοῦ ἡμῶν Βασιλέως μετὰ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ σεβαστοῦ πριγκιπικοῦ ζεύγους, δι' ὃ καὶ ἐκφράζει εὐλαβῶς τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἡ Ἀκαδημία.

Μαζὶ δὲ μὲ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τοὺς τιμήσαντας διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν τὴν ἑορτὴν ταύτην ἀξιοτίμους κυρίους Ὑπουργούς, ἐκφράζει ἡ Ἀκαδημία πρὸς τὴν ἀπὸ χθὲς νέαν κοινοβουλευτικὴν κυβερνησιν τῆς πατρίδος διάπυρον τὴν εὐχὴν ὑπὲρ ὁμαλῆς, ἀπερισπάστου καὶ ἀπὸ πάσης ἐπόψεως εὐτυχοῦς διακυβερνήσεως τῆς χώρας.